

L'ARQUITECTE MUNICIPAL JOSEP MARIA PUJOL DE BARBERÀ (1897-1949)

Text: **JORDI PIQUÉ PADRÓ** | HISTORIADOR | ARXIVER

Josep Maria Pujol de Barberà va néixer i va viure a Tarragona entre els anys 1871 i 1949. Amb només vint-i-un anys va obtenir el títol de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona, i va completar la formació als equips dels arquitectes Enric Sagnier Villavecchia i Josep Domènech Estapà. L'any 1897 va prendre possessió del càrrec d'arquitecte municipal de Tarragona, que va exercir fins a l'any 1939. Va ser membre de l'Associació d'Arquitectes de Catalunya i va presidir la Junta de la Delegació de Tarragona del Col·legi d'Arquitectes entre 1932 i 1933.

En l'àmbit de l'urbanisme, durant els quaranta-dos anys en què Josep M. Pujol de Barberà va assumir les funcions d'arquitecte municipal, cal destacar l'elaboració del Pla d'Eixample de l'any 1922, una expansió del nucli de la ciutat que anava, d'una banda, des del parc del Miracle, a l'actual zona de l'Amfiteatre, fins a la plaça Imperial Tàrraco, i de l'altra, des de la plaça de toros fins a l'avinguda de Catalunya.

A més a més de la nova xarxa de clavegueram, l'any 1931, durant la

Segona República, Josep Maria Pujol de Barberà va dirigir el sistema de captació i elevació d'aigua, així com la construcció d'un dipòsit d'abastiment a l'Oliva i la nova xarxa de distribució. Fins aleshores, el deficient subministrament d'aigua potable havia sigut una de les principals mancances de la ciutat. Com a arquitecte municipal, també va exercir el càrrec de cap del Cos de Bombers de Tarragona, i, tot i que a inicis de la Guerra Civil, l'any 1936, va ser apartat del càrrec per motius polítics, va continuar col·laborant amb l'Ajuntament de Tarragona projectant la construcció de diversos refugis antiaeris per protegir la població dels atacs de l'aviació feixista.

Una de les seves obres emblemàtiques va ser el projecte del Mercat Central, que va enllestir l'abril del 1912. Les obres es van iniciar a finals de l'any 1913, i la inauguració solemne es va celebrar el 26 de desembre de 1915. Altres obres significatives van ser els edificis de l'escorxador –seu actual del Rectorat de la Universitat Rovira i Virgili–, la Cooperativa Obrera Tarraconense, el col·legi dels germans de La Salle i el col·legi i església de les monges carmelites. Josep M. Pujol de Barberà va ser un arquitecte polièdric, amb una trajectòria professional molt extensa, fructífera i diversa, que va incloure des de la restauració de monuments com la Torre dels Escipions o el monestir de Poblet fins a treballs d'urbanisme o d'enginyeria, passant per la construcció d'habitatges particulars, com la desapareguda Casa Xavier Güell, bona part dels quals encara són presents en l'actual paisatge urbà.

En reconeixement de tot plegat, l'1 de març passat es va donar el nom de l'arquitecte a la plaça de darre del Mercat, lloc on es pot visitar l'exposició "Josep Maria Pujol de Barberà, l'arquitecte i l'espai".

Imatge de la desapareguda Casa Xavier Güell, obra de Josep Maria Pujol de Barberà, al número 1 de la Rambla Nova. Fotografia: Autor desconegut. CIT / L'Arxiu